

REKENHOF

Het nationaal veiligheidsplan

*Verslag van het Rekenhof aan de Kamer
van volksvertegenwoordigers*

Brussel, juni 2005

REKENHOF

Het nationaal veiligheidsplan

*Verslag van het Rekenhof aan de Kamer van
Volksvertegenwoordigers*

*Verslag goedgekeurd in de algemene vergadering
van het Rekenhof van 15 juni 2005*

Samenvatting

Het Rekenhof heeft van september 2003 tot begin 2004 een onderzoek uitgevoerd naar het nationaal veiligheidsplan 2003-2004 (NVP 2). Het nationaal veiligheidsplan wil de volgende doelstellingen verwezenlijken. Het coördineert het algemene politiebeleid en het beheer van de geïntegreerde politie (de federale en de lokale politie). Het heeft ook als doel te verduidelijken op welke wijze de federale politie haar opdrachten en prioritaire doelstellingen zal verwezenlijken. Tenslotte geeft het plan aan hoe de beschikbare personele en materiële middelen over de algemene directies en diensten van de federale politie verdeeld zijn.

Op 30 en 31 maart 2004, dit is na het afsluiten van dit onderzoek, keurde de Ministerraad een *Kadernota Integraal Veiligheidsbeleid* (KIV) en het nationaal veiligheidsplan 2004-2007 (NVP 3) goed. Het Rekenhof heeft ook deze documenten geanalyseerd en het verslag waar nodig aangepast.

In het onderzoek stond de vraag centraal of de voorwaarden zijn vervuld, enerzijds voor een doelmatig verloop van de opmaak van het NVP en, anderzijds, voor een doelmatige opvolging ervan om de effectiviteit van de werking van het plan te kunnen waarborgen. Meer bepaald wil het onderzoek de volgende onderzoeksvragen beantwoorden:

- Werden de randvoorwaarden vervuld voor een doelmatige opmaak van het NVP in het kader van het integrale veiligheidsbeleid?
- Werden de planningsactiviteiten passend onderbouwd?
- Werden de strategische doelstellingen geformuleerd en SMART (specifiek, meetbaar, afgesproken, realistisch en tijdsgebonden) geoperationaliseerd?
- Is er een volwaardig meetsysteem opgebouwd zodat de beleidsuitvoering kan worden gemeten, opgevolgd en zo nodig bijgestuurd?
- Bestaat er een systeem van informatiedoorstroming, zodat er een passende verantwoording wordt gegeven over de uitvoering van het beleid en over het bereiken van de doelstellingen ervan?

Rond de onderzoeksvragen werd een normenkader opgebouwd. Het onderzoek werd in eerste instantie uitgevoerd bij de federale politie en aansluitend bij de FOD Binnenlandse Zaken en de Dienst Strafrechtelijk Beleid, gevoegd bij de FOD Justitie.

Uit de analyse van het NVP 2, de door de respondenten ingevulde vragenlijsten en aanvullende interviews, is gebleken dat het NVP 2 nog niet optimaal voldoet aan het model met de normen en voorwaarden die het Rekenhof vooropstelt. Er werd vastgesteld dat de federale politie met veel inzet werkt aan de professionalisering van de beleids- en beheerscyclus. Daartoe ontwikkelde zij bijvoorbeeld indicatoren en een meetsysteem om de prestaties op te volgen. De planning- en controlecyclus zijn in ontwikkeling maar vormden op het ogenblik van het onderzoek nog geen volledig sluitend geheel. De Ministers van Binnenlandse Zaken en van Justitie kunnen zich op basis van het NVP 2 nog niet verantwoorden over de prestaties van de politie, de ingezette middelen en de bereikte resultaten. De belangrijkste knelpunten kunnen als volgt worden samengevat:

- Er bestaat onduidelijkheid over de status en de draagwijdte van het NVP 2 en de verhouding met aansluitende plannen. Er ontbreekt een ruimer beleidskader en een overkoepelend integraal veiligheidsplan. Het Rekenhof stelde vast dat voor het NVP 3 de KIV een overkoepelend kader biedt voor een integraal veiligheidsbeleid waarvan het NVP een verlengstuk vormt. De KIV en de verlenging van de looptijd van het NVP tot 4 jaar hebben het statuut van het NVP 3 als strategisch politieplan verduidelijkt. De overige onderzoeksresultaten en -conclusies blijven ten aanzien van het NVP 3 in grote mate geldig.
- De drie onderdelen van het NVP 2 over beleid, beheer en budget zijn nog onvoldoende op elkaar afgestemd.
- De betrokken ministers hebben met de federale politie geen adequaat toetsingskader voor de resultaten van het NVP 2 afgesproken. De doelstellingen zijn nog niet voldoende toetsbaar geformuleerd en het verband met de beoogde beleidseffecten is niet aantoonbaar. Het is moeilijk te beoordelen of de doelstellingen van het NVP 2 werden bereikt. Daartoe ontbreken in het NVP de streefwaarden bij de indicatoren die dat moeten meten. De ministers hebben daardoor onvoldoende basis om de geplande en gerealiseerde prestaties van de federale politie te beoordelen en te sturen.
- De planning en de rapportering over het NVP 2 sluiten nog onvoldoende op elkaar aan en geven nog te weinig inzicht in de resultaten van het politiewerk en de daarvoor ingezette middelen. Er wordt nog te weinig aandacht besteed aan de externe verantwoording over de uitvoering van het NVP.

Binnen de federale politie zijn verscheidene initiatieven genomen die de globale organisatie, de werking en de rapportering m.b.t. het NVP moeten optimaliseren.

De Minister van Binnenlandse Zaken concludeerde uit het onderzoek dat de met de KIV ingeslagen weg om een meer coherent en een ruimer beleidskader te realiseren verder moet worden uitgewerkt en beter in de regelgeving omkaderd dient te worden.